

s oněmi právě zmíněnými zdroji nebezpečí, neboť nebezpečí při vystupování žalobce ze staniční budovy nebylo zřejmě zvětšeno tím, že železnice používá motorické síly a velké rychlosti dopravní. A hromadnost dopravy nesouvisí v souzeném případě se zraněním žalobce proto, poněvadž množství osob vystupujících z budovy není výlučným zjevem při opouštění staniční budovy, nýbrž přihází se i při opouštění jiných veřejně přístupných budov. Že by šlo v souzeném případě o takové nahromadění cestujících, které by ohrožovalo bezpečnost při otevírání a zavírání dveří a tvořilo úchytku od pravidelné dopravy (srovnej rozhodnutí čis. 12267 Sb. n. s.), žalobce vůbec netvrdil a neplyne to ani z jeho výpovědi jako strany, kde jen uvedl, že pravou rukou otevřel pravou půlku dveří, aby mohl projít cestující zatížený balíky, a že na to přendal ruce a držel dvéře levou rukou, aby nenarazily na lidi za ním procházející. Usnesením krajského soudu v P., jímž k návrhu žalobce byla postoupena tato věc krajskému soudu obchodnímu v P., nebylo rozhodnuto, že jde skutečně o příhodu v dopravě, nýbrž věc byla postoupena krajskému soudu obchodnímu v P. jen proto, že žalobce tvrdil příhodu v dopravě, a stačilo by poukázat na rozhodnutí čis. 8178 Sb. n. s. Není proto žalobcův nárok, pokud byl opřen o § 1 zákona čis. 27/69 a čis. 147/02 ř. z., důvodný. Ale žalobce opřel žalobu také o zavinění dráhy, tvrdě v žalobě a při ústním jednání, že zaměstnanci dráhy nevěnovali dveřím staniční budovy náležitou pozornost a ukázali se nezdatnými. Nižší soudy, vycházejíce z jiného právního názoru, nežli soud dovolací, se tímto žalobním důvodem vůbec nezabývaly, a bude třeba o něm jednati (§§ 496 čis. 2, 3, 513 a 510 c. ř. s.).

Čís. 15124.

Účinek prohlášení konkursu na jmění komisionářovo na práva komitentova. Předpoklady nároku pro bezdůvodné obohacení podle § 1431 obč. zák.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1936, Rv I 220/36.)

Žalující přednesla, že svěřila úpadci do komise zboží, že úpadce zboží toto prodal a kupní cenu za toto zboží že kupec zaplatil po uvalení konkursu k rukám konkursního správce. Žalobou domáhá se nyní vydání této kupní ceny na správci konkursní podstaty komisionář. P r v ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Mezi žalující a úpadcem šlo o smlouvu komisní podle čl. 360 obch. zák., podle kteréžto smlouvy firma Karla L-a synovec (úpadce) prodala třetí osobě zboží vlastním jménem na účet žalující, t. j. firma Karla L-a synovec stala se v poměru k této třetí osobě sama oprávněnou a zavázanou, aniž by tím žalující vůči této třetí osobě vznikla nějaká práva a závazky a firma Karla L-a synovec byla podle čl. 361 obch. zák. po prodeji zboží povinna ihned podati zprávu, t. zv. předběžné oznámení, a pak měla žalující klásti vyúčtování »odpočet«, t. j. podati zprávu

o provedení věci v účtě komitentově (viz článek Fröhlichův v Právniku 1923 str. 454 a násl.), takže žalující byla až do prodeje zboží vlastnící zboží, a neprodala-li firma Karla L-a synovec zboží do vyhlášení úpadku, má žalující nárok na vyloučení věci do komise svěřených z konkursní podstaty. Bylo-li zboží po prohlášení úpadku zcizeno, může žalující podle § 47 odst. 2 konk. ř. žádati, aby úplata byla z konkursní podstaty vyloučena. Bylo-li však zboží prodáno firmou Karla L-a synovec ještě před prohlášením úpadku, pak ovšem žalující má nárok proti firmě Karla L-a synovec na plnění, t. j. na vydání ceny tržové, a nebyla-li tato cena tržová žalující zaplacená před prohlášením úpadku, může si žalující činiti nárok pouze na zaplacení své pohledávky ze společné konkursní podstaty podle III. třídy (§ 56 konk. ř.), jak ji ke konkursnímu řízení přihlásila (analogie rozh. čís. 4687 Sb. n. s.). V doplňovacím řízení stalo se nesporným, že konkurs na jmění Karla L-a synovec byl uvalen dne 29. července 1933. Zboží dodané firmou Karla L-a synovec městskému divadlu v Ú. bylo zasláno dne 23. června 1933 podle účtu z téhož dne a kupní cena byla zaplacená městským úřadem v Ú. dne 27. ledna 1934 Průmyslové bance a tato banka nebyla zmocněncem žalující. V den uvalení konkursu, t. j. dne 29. července 1933 neměla již žalující nárok proti firmě Karla L-a synovec na vrácení zboží do komise svěřeného, nýbrž měla pouze nárok na vydání ceny tržové a poněvadž tato cena tržová nebyla žalující straně zaplacená před prohlášením úpadku, může si žalující činiti nárok pouze proti konkursní podstatě na zaplacení této ceny tržové a to podle III. třídy, jak také tuto pohledávku ke konkursnímu řízení přihlásila. Žalující nebyla vůbec v žádném právním poměru ani k Průmyslové bance ani k městskému úřadu, po případě k obci Ú. (čl. 361 obch. zák.). Proto jest zcela nerozhodné, zda úpadce postoupil tuto pohledávku Průmyslové bance nebo dal příkaz této bance k výplatě této pohledávky žalující. Uvalením konkursu pozbyl úpadce disposičního práva svým jměním (§ 3 konk. ř.) a proto také dispoice u Průmyslové banky svědkem Kurtem L-em učiněná zanikla dnem prohlášení úpadku a právem proto Průmyslová banka došlou částku od městského důchodu v Ú. poukázala konkursnímu správci.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle § 47 konk. řádu čís. 64/31 Sb. z. a n. lze vylučovati věci, které úpadci zcela nebo z části nenáleží, pokud jsou v konkursní podstatě. Tím se rozumí věci v nejširším smyslu (§ 292 obč. zák.), tedy i pohledávky pojaté do konkursní podstaty, které příslušely úpadci proti třetí osobě, ale byly převedeny platným způsobem do jmění vylučujícího věřitele. Předpokladem tu ovšem jest, že pohledávka nebyla zaplacená a že tudíž nezanikla. Komitent (čl. 360 obch. zák.) může vylučovati svou nezaplacenou pohledávku v konkursu na jmění komisionářovo přes to, že podle čl. 368 odstavec 1 obch. zák. nenabývá bez postoupení pohle-

dávky za třetí osobou přímé pohledávky za ní, neboť podle čl. 368 odstavec 2 obch. zák. platí pohledávky komisionářovy i bez postupu za pohledávky komitentovy v poměru ke komisionářovi a jeho věřitelům. Byla-li ovšem pohledávka zaplacená komisionáři ještě před vyhlášením konkursu na jeho jmění, pak má komitent jen pohledávku konkursní. Bylo-li ale zaplacené až po vyhlášení konkursu správcí podstaty, má komitent, pokud předmět placený se nedá rozeznati podle § 371 obč. zák., pohledávku za podstatou podle § 49 čís. 4 konk. řádu a to pro bezdůvodné obohacení podstaty, nikoliv tedy pohledávku konkursní, jak míní odvolací soud. Poukaz na rozhodnutí čís. 4687 Sb. n. s. jest nevhodný, poněvadž toto rozhodnutí se týká jen vyrovnacího řízení, pro něž platí jiné předpisy. Jde jen o to, zdali žalobkyně přednesla skutkové okolnosti opodstatňující nárok z bezdůvodného obohacení podstaty podle § 1431 obč. zák. Předpokladem nároku podle § 1431 obč. zák. jest, aby bylo plněno omylem něco, nač nemá příjemce práva vůči plnícímu. Žalobkyně uvedla, že městský úřad v Ú. poukázal prostřednictvím Průmyslové banky za úhradu zboží částku 1.663 Kč 95 h, která jako úhrada za komisionářské zboží měla jí býti připsána k dobru, že však banka tuto částku vydala správcí podstaty, dále uvedla, že správce podstaty odepřel zaplacení zažalované částky 1.663 Kč 95 h, poněvadž prý jmenovaná banka ho vyzvala dopisem ze dne 9. února 1934, aby jí onu částku vrátil, s odůvodněním, že částka ta patří firmě Michael K. a že byla jen nedopatřením poukázána správcí podstaty. Tvrdila tedy žalobkyně, že bylo placeno omylem, a toto její tvrzení skutečně bylo jako pravdivé zjištěno již prvním soudem a odvolací soud toto zjištění převzal. Že byla konkursní podstata bezdůvodně obohacena, jest zřejmé z toho, že jí byla placena pohledávka, na kterou vůbec nároku neměla. Nejen plátce sám, nýbrž i oprávněná třetí osoba se může domáhati vrácení toho, co bylo zaplacené, bylo-li plněno omylem k její škodě a byl-li příjemce placením bezdůvodně obohacen na její úkor, jak bylo vyloženo v rozh. čís. 11223 Sb. n. s. Poněvadž žalobkyně přednesla a dokázala veškeré předpoklady podle § 1431 obč. zák., bylo jejímu dovolání s hlediska § 503 čís. 4 c. ř. s. vyhověno.

Čís. 15125.

Člen obecného zastupitel'stva, ktorý v schôdzke obecného zastupitel'stva učinil o podniku jedného z oferentov, uchádzajúcich sa o zadanie dodávky, nepravdivé výroky, spôsobilé ho poškodiť, nemôže byť stíhaný podľa § 10 zákona proti nekalej súťaži.

(Rozh. z 15. apríla 1936, Rv III 680/35.)

Žalujúca firma zúčastnila sa súťaže na dodávku parnej turbíny pre mestskú elektrárňu v B. V schôdzke obecného zastupitel'stva, keď sa rokovalo o oferte žalujúcej firmy, žalovaný ako člen obecného zastupitel'stva ofertu žalujúcej firmy neodporúčal a podľa prednesu žaloby vy-